

Narodilina \$2.00 na leto. Izbaja dva krat na teden.

CLEVELANDSKA AMERIKA

NEODVISEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

CLEVELANDSKA AMERIKA
Excellent advertising medium.

27. 100 — NO. 100.

CLEVELAND, OHIO TOREK, 15. DECEMBRA 1914.

LETO VII. VOL. VII.

Mestne novice.

Vas politične stranke v mestu premajajo, da je treba nekaj narediti takoj za brezposelne delavce.

NAROCILA IZ EVROPE.

—Cleveland ima do 40.000 brezposelnih. In ti potrebujejo takojšnje pomoči. Mestni svet je osnoval poseben odbor, takozvani "delavski mestni odbor", ki se prične takoj posvečevati, kako naj se pomaga brezposelnim. V pondeljek se vrši scja pod predsedstvom župana Bakerja. Socialistična stranka je imela v nedeljo zborovanje, pri katerem je priznala, da je beda med delavci velika. Poslala je mesnemu odboru posebno sporočilo in nasveto, kako naj se hitro pomaga. Socialisti so nasvetovali: Da policija takoj presteje brezposelne delavce v mestu. Da se ustanovijo mestne kuhinje, kjer bodoje siromaki dvakrat na dan dobili kaj gostega jesti. Da se ustanove posebne postaje, kjer se bo siromakom delila obeka in premog. Da se takoj najame dovolj veliko število delavcev, ki naj čistijo ceste, kidajo sneg in druga mestna dela.

Več kompanistov se je izjavilo, da naj clevelandske tovarne raje skrojijo delavni čas, kot da bi odpuščale delavce od dela. Kompanija, ki ima tisoč mož na delu, naj namesto da bi delavci delali deset ur, delajo osam ur na dan, s čimur se pridobi 3000 ur dela na teden, in tako dobi taksaj 250 novih delavcev. Če bi vsi clev. tovarniki tako naredili, bi bilo kmalu dela za skoro vse brezposelne. Kaj se bo naredilo, se bo zvedelo v sredo.

—V finančnih krogih mesta se govori, da je boljše v Clevelandu kot je bilo lansko leto. Toda da to ni res, pričajo delavci sami, katerih je več brez dela kot lani. In to kljub temu, da letos od julija meseca ni prišlo nič novih delavcev iz Evrope radi vojne. Cleveland je dobil naročila za vojskujoče narode v Evropi v vrednosti do \$50.000.000, toda pri delavcih se to prav nič ne pozna. Obješenem pa finančni krogi trdijo, da se bo delo kmalu odprlo, ker bankirji in korporacije iščejo stalnih odjemalcev v Evropi, in šele ko so vse pogodbe podpisane, se prične z delom. Največ je naročila Rusija in Anglija v Clevelandu.

—Rojake opozarjamo na božično številko našega lista. Številka bo bolj obširna kot se videti pozneje, in bo obsegala skoro 120 kolon dobrega, košarnega, zabavnega in poučnega besnila. V njej je več kot sto delavskih člankov, več delat in razmišljanj, mnogo dramevenega besnila in člankov splošne politične vsebine. Mnogo clev. delavcev nam je pomagalo z izvrstnimi članki naših naprednih trgovci so nas pa darovali s podpisi in oglašili. Rojake urjudo prosimo, da nastančijo in dobro preberejo vse oglase in sklenejo, da kupujejo le pri tistih trgovcih, ki imajo oglas v listu. Prvih dobitke pri naših trgovcih, ki imajo oglas, dobro, izvrstno in ceneno blago, in drugje pomagajte z tem listu (Povejte trgovcem, da ste videli njih oglas v tem listu, povedite to vselej, kadar kupujete stoji potrebne stvari. Številka izide v pondeljek, 21. dec. in za one, ki niso naročniki, bo veljal en list v prostoru.

—Novi guverner Willis se je izjavil, da bo popolnoma sprejmemil gostinjski licenčni sistem. Kakor se govori, bodo od sedaj naprej dajala gostinjska dovoljenja porota Common pleas sodnije. Sodniki bodoje odločevali o starih gostinjskih licencah, ki so dobili licenco ali ne, novi prosilci pa bodoje izvoljeni od porotnikov in sicer s pomočjo žrebanja.

Neutralna Amerika

Gouverner Paname je poslal v Washington brzojavko, naj mu pošljejo bojne ladje, da čuva ameriško neutralnost.

ANGLEŽI SO BLIZU.

Washington, 12. dec. Guverner Paname, Goethals, je brzojavil v Washington, da se mu nemudoma pošljejo ameriške bojne ladje, toda naznanil ni, zakaj jih potrebuje. Državni oddelek mu je brzojavil, naj naznaní vzrok, da ni dobil nobenega odgovora.

Panama, 12. dec. Tu se govori, da so razne bojne ladje tujih držav kršile ameriško neutralnost in guverner Goethals je bil prisiljen naprositi vlado v Washington, da mu pošlje torpedovke na pomoč, da ohrani neutralnost. Govori se, da je neka angleška vojna ladja rabila ameriški brezžični brzojav za svoja povelja. Guverner Goethals je naznanil angleškemu konzulatu v Panami, da se to ne sme več goditi, kajti Amerika je nevtralna. Zaledno se trdi, da je v obližju kanala na pacifični strani več bojnih ladij raznih vojskujočih se držav, in da rabijo te ladje Panamo kot temelj svojim operacijam. Poroča se, da je oddelek šestih angleških bojnih ladij dobil večeraj 50 milj od Paname štiri paniske napolnjene s premogom. Ladje so prišle iz avstralskih vod. V Panamo je prišlo tekmo zadnjega tedna šest parnikov, ki so vsi naložili premog. Vse te premogarske ladje so bile baje v službi angleške mornarice. Neka angleška križarka je prišla večeraj v neposredno bližino mesta Balboa. Najbrž je hotela dobiti premogove parnike. Toda oddaljila se je kmalu.

Videli so tudi japonsko brodogojev blizu chilenskega obrežja. Baje se namerava japonsko brodogojev združiti z angleškimi. Odkar se je vojna začela so pazili uradniki Zjed. držav ob Panami, da spoustejo vojskujoče se države nevtralnost Zjed. držav. V oktobru se je poročalo, da rabijo nemški križarji ameriške vode kot bazo za svoje operacije. Meseca novembra pa je predsednik Wilson podpisal dekret, ki dovoljuje bojnim ladijam raznih držav prehod preko kanala Panama. Toda ladja enega naroda ne sme slediti ladiji drugega naroda preko kanala, razven šele tedaj, ko preteče 24 ur odhoda prve ladje. Meseca novembra sta bila kaznovana dva angleška parnika z \$25 globe, ker sta kršila nevtralnost Zjed. držav.

Ameriška vlada se boji, da ne pride do spopada kje v bližini ameriškega teritorija, ali celo v samih ameriških vodah. Ali je vlada poslala kaj bojnih ladij v Panamo ali ne, se do tega časa še ne more vedeti.

Nemško uradno poročilo.

Berlin, 12. dec. Nemški generalni štab poroča podrobnosti bitke pri Lodzu, iz katerega so se Rusi umaknili. Nemški generalni štab ponovno trdi, da so imeli Rusi pri Lodzu večje zgrebe kot pri Tanenbergu, kjer je padlo 75.000 Rusov. Poročilo pravi: Kolikor se more dosejaj dognati, so izgubili Rusi 150.000 svojih vojakov. 80.000 sjetnikov je na potu v Nemčijo. Mesto Lodz je malo izpelo, Rusi so zapustili to mesto tekom noči in šele jutraj so Nemci zvedeli, da so se Rusi umaknili. Dobaravno smo mi napadli, so bile naše zgrebe veliko manjše kot ruske. 25. tisoč armadni zbor je imel samo 100 preživelcev.

Nemci in Rusi trdijo o zmagi.

Italija je zagrozila turški vladi v Carigradu.

Nemška poročila pravijo, da so Nemci vjeli 11.000 Rusov, rusko uradno poročilo pa trdi, da so Rusi Nemce pregnali nazaj do nemške meje. Avstrijci so doživeli občutne poraze v Srbiji. Nad 4000 Avstrijcev vjetih od Srbov. Italijanska vlada grozi Turkom, da takoj izpuste ujetega angleškega konzula. Italija se baje priklopi na koncu vojne oni državi, ki bo premagana. Francozi potiskajo Nemce iz Belgije.

Nasprotujoča poročila.

Rusi in Nemci trdijo, da so zmagali, in docim brzojavljajo Nemci, da so vjeli 11.000 Rusov, Rusi trdijo, da so pognali Nemce čez rusko mejo. Sledeča uradna poročila vojskujočih se držav nam podajo najnovejšo sliko dogodkov na bojišču.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 13. dec. Nemci so napadli na skrajnem koncu naše fronte dvakrat, toda so bili vselej odbiti. V okolici Ypres smo zavrtili tri silne nemške napade. V godu La Prete smo vzeli Nemcem vazno točko. Na ostali fronti je vse mirno.

Nemško uradno poročilo.

Berlin, 13. dec. Ko so Francozi 11. dec. brez uspeha napadli pri Cereyu, so večeraj pričeli z novim napadom. Pri tem napadu so zgubili Francozi 600 ujetnikov, in mnogo mrtvih in ranjenih. Naše zgrebe anasajo le 70 ranjenec. V severni Poljski smo vjeli 11.000 Rusov, pridobili več postojank sovražnika in 43 strojnih pušk.

Srbsko uradno poročilo.

Niš, 13. dec. Dne 10. decembra smo začeli s splošnim napadom na avstrijske postojanke pri Roganici, Kamenecu in Bajna Basta. Vsa mesta smo vzeli Avstrijcem. Vsi napadi sovražnika v bližini Belgrada so bili pregnani. Na srečki križarji ameriške vode kot bazo za svoje operacije. Meseca novembra pa je predsednik Wilson podpisal dekret, ki dovoljuje bojnim ladijam raznih držav prehod preko kanala Panama. Toda ladja enega naroda ne sme slediti ladiji drugega naroda preko kanala, razven šele tedaj, ko preteče 24 ur odhoda prve ladje. Meseca novembra sta bila kaznovana dva angleška parnika z \$25 globe, ker sta kršila nevtralnost Zjed. držav.

Rusko uradno poročilo.

Petrograd, 13. dec. V okolici Mlawe smo sovražnika napadli prav uspešno. 12. dec. smo dobili nemško postojanko pri Prysanz in Čekanov in prepoznali umikajočega sovražnika proti nemški meji. V tem distriktu se je posebno odlikovala naša konjenica, ki je prizadela sovražniku občutne zgrebe. V okolici Lowics-How so naše čete odbile hud nemški napad in zajele drugo nemško postojanko pri Bzura reki. Južno od Krakova se bitka nadaljuje. V Karpatih imajo naše čete še vedno svoje manevre z Avstrijci. V soboto, 12. dec. okoli 2. popoldne je dospela bivša nemška križarka Goeben v spremstvu turških torpedovk pred našo trdnjavo Batum in skušala streljati na naše postojanke. Toj naši forti so ogenj vrtili, in turška brodogojev se je umaknilo. Skoda je neznatna.

Avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 13. dec. Kljub slabemu vremenu in silnim snežnim zametom v Karpatih, nadaljujejo naše čete s svojimi zmagami. Večeraj smo vjeli okoli 3000 Rusov. Prehodni zadnji dan 13. decembra so prišli v naše roke 100 preživelcev.

Nemci in Rusi trdijo o zmagi.

Italija je zagrozila turški vladi v Carigradu.

Nemška poročila pravijo, da so Nemci vjeli 11.000 Rusov, rusko uradno poročilo pa trdi, da so Rusi Nemce pregnali nazaj do nemške meje. Avstrijci so doživeli občutne poraze v Srbiji. Nad 4000 Avstrijcev vjetih od Srbov. Italijanska vlada grozi Turkom, da takoj izpuste ujetega angleškega konzula. Italija se baje priklopi na koncu vojne oni državi, ki bo premagana. Francozi potiskajo Nemce iz Belgije.

Nemci med seboj.

Haag, 12. dec. (Nemški časopis, ki so pravkar prišli sem iz Berolina, se jeze nad postopanjem nemškega generalnega štaba. Časopis pišejo, da je vlada nalašč spravila poveljnike generalnega štaba Molkeja s pota, in izročila poveljnike generalnega štaba vojnoministru Falkenhaynu, ki je znan iz afere Zabern. Molke je moral iti, ker je bil različnega mnenja s cesarjem. Nemški cesar je hotel imeti, da nemška da bi imela nemška armada v posesti vsa belgijska armada z vsa silo napreduje proti Dunkirk in Calais, in severno francosko morško obalo, toda general Molke pa je bil mnenja, da naj nemška armada najprvo razbije francoski centrum. Prvotno, ko je bil Molke vodja generalnega štaba so Nemci v resnici predpovedali in so bili samo le 25 milj od Pariza. Ko je pa Molke moral odstopiti, se je nemški načrt spremenil, in danes so Nemci 150 milj od Pariza brez vsakega npanja, da napadajo Nemci francoske trdnjave Verdun-Toul, toda nemški cesar je hotel, da se boji v Belgiji nadaljujejo z vsa silo. Molke je bil jezen in je odstopil.

Avstrijci v Srbiji.

London, 12. dec. Havas brzojavna agentura brzojavila iz Niša: Srbi so pregnali oddelek avstrijske armade pri Kosmici, 30 milj južno od Belgrada. (To poročilo torej prizna, da so Avstrijci že precej globoko v Srbiji.) Severno od Mrlavaca se vrše krvavi boji med Avstrijci in Srbi. Avstrijci so napadli 9. dec. Srbe pri Kosmici, toda so bili vrženi s hudimi izgubami nazaj. Na bojišču so pustili 2500 mrtvih in ranjenih. Na ostali srbski fronti se Avstrijci umikajo v okolici Mokra, Golobine, Rogacice in Onbi.

Sienkiewica počaščen.

Petrograd, 12. dec. Ruska akademija znanosti je imenovala slavnega poljskega pisatelja Sienkiewicza svojim častnim članom, kar je izvanredno odlikovanje.

All imate mnoge politične napredaj? Ali si naš predstojnik? Danes naš oglas v "Ameriki" in pooblaste bo kmalu predstojnik.

Angličani streljajo na Dardanele.

London, 12. dec. Skupno angleško in francosko brodogojev, obstoječe iz kakih 40 bojnih ladij je pričelo obstreljevati turške forte ob Dardanelah, ki tvorijo prehod iz Crnega in Marmarskega morja v Egejsko morje in Sredozemsko morje. Neka turška topničarica se je potopila, ko je hotela iz zaliva Udarra ja na mmo.

Bruselj plača.

Amsterdam, 13. dec. Bruselj je privolilo, da plača 45.000.000 mark Nemcem. Revnemu prebivalstvu bodoje naložili poseben davek, ki bo moral biti plačan do 1. junija 1915.

Vojaka gotova aprila?

David Star Jordan, je govoril, da bo vojna končana 1. aprila, 1915. Trije versti so, da se vojna šimprej konča. Prvi odločilna zmaga, ki pa skoro gotovo ne bo prišla. Drugič pomankanje denarja. Anglija ima sicer dovolj denarja, da se bojuje še dve ali tri leta, toda ostale države so popolnoma bankerotne. Tretji vzrok za prenehanje vojne pa je silno človeško trpljenje. Cela Evropa je ena sama velika bolnišnica.

Srbi so dobili pomoč.

London, 12. dec. Srbom na pomoč so dospeli štirje regimenti ruske pehote, skupaj kakih 20.000 mož. Ti ruski polki so se odpeljali še 29. oktobra iz ruskega pristanišča Arhangel'sk in so dospeli 1. dec. v Bar ob črnogorskih obali. Uradno srbsko poročilo iz Niša pravi, da so Srbi pognali Avstrijce preko reke Kolubara in so srbske čete osvobodile Lazarivac, kjer so vjele več sto Avstrijcev. Srbi trdijo, da imajo 23.000 avstrijskih ujetnikov na svojih tleh. Okoli 1. decembra, ko se je Srbom jako slabo godilo, in so Avstrijci skoro na vseh krajih zmagovali ter je padel tudi Belgrad, je prišel stari srbski kralj Peter sam na bojišče in dejal vojnikom: Vas sedemdesetletni kralj je prišel na bojno polje, da skupaj z vami umre za domovino. To je Srbe podžgalo, da so znova naskočili avstrijske postojanke in bili zmagoviti.

Turška nasilnost.

London, 13. dec. Brzojavka iz Aten pravi: Evner paša je odšel iz Carigrada na kavkaško bojišče. Tallat bej je njegov naslednik kot vojni minister. Vojaki guverner Sirije je prepovedal vsem konzulom, celo onim nevtralnih držav, da nihče ne sme iz dežele.

Načrti Italije.

Rim, 13. dec. Italijanska vlada je ponovila svojo zahtevo pri turški vladi, da slednja takoj spusti angleškega konzula Richardsona iz Hodeide, Arabija. Nemška vlada je nasvetovala turški, naj se uda italijanskim zahtevam. Italija je zahtevala javno zaodčenjeje od turške vlade, ker je slednja kršila nevtralnost. Turci so ali tako daleč, da so celo laškega konzula stražili v njegovi lastni hiši, dokler niso dospeli dve italijanske bojne ladje. Neki upljivni laški politik se je izrazil, da bo ob koncu vojne Italija stopila na stran onega naroda, ki bo premagana. Italija ne bo dovolila, da bi zmagovalne države popolnoma uničile drugi narod. Italija se obožujeje in tekem mesecev bo imela popolnoma oboroženih 2.200.000 vojakov. Velikanske množine živega in vojnega materijala se kupuje v Zjed. držav. Zadnji teden so pripeljali v Neapol pet milijonov bušljev pšenice, in laški komisarji se mude v New York, kjer posredujejo nakup 25.000 konj za laško armado.

DENARJE V STARO DOMOVINO.

Promet z Avstrijo ne je nikoli zboljati, da smo na zopet pričeli pošiljati denarje v staro domovino. V skladu, da bi se razmere pomeje na kak našlj predvzelo, in bi se denar na moči pošiljal dolžnikom, kot smo imeli v pretekli doba. Sedaj imamo vrtili pošiljati, ali pa so vsi odposlali. Nihakor pa ne moremo jamčiti za tako točno poslovanje, kot prej v normalnem času. Zato avstrijcem rojakom, da zašamo pošiljajo le za nujne potrebe, manjše vsote, kakor naš bi ne preseljal naknadit stroje 100 kron.

1 krun 50.00	100 krun 100.00
15. .... 2.10	110. .... 22.00
15. .... 2.10	120. .... 24.00
20. .... 2.80	130. .... 26.00
25. .... 3.50	140. .... 28.00
30. .... 4.20	150. .... 30.00
35. .... 4.90	160. .... 32.00
40. .... 5.60	170. .... 34.00
45. .... 6.30	180. .... 36.00
50. .... 7.00	190. .... 38.00
55. .... 7.70	200. .... 40.00
60. .... 8.40	210. .... 42.00
65. .... 9.10	220. .... 44.00
70. .... 9.80	230. .... 46.00
75. .... 10.50	240. .... 48.00
80. .... 11.20	250. .... 50.00
85. .... 11.90	260. .... 52.00
90. .... 12.60	270. .... 54.00
95. .... 13.30	280. .... 56.00
100. .... 14.00	290. .... 58.00
105. .... 14.70	300. .... 60.00
110. .... 15.40	310. .... 62.00
115. .... 16.10	320. .... 64.00
120. .... 16.80	330. .... 66.00
125. .... 17.50	340. .... 68.00
130. .... 18.20	350. .... 70.00

—Slov. Sos. Klub v Celovcu, ki je bil prvi in edini slovenski klub v Celovcu, je bil ustanovljen 1908. Klub je imel 12 članov. Klub je imel 12 članov.

CLEVELANDSKA AMERIKA
IZNAJA V TOREK IN PETEK.
NAROČNINA:
En leto \$3.00
En mesec \$0.50
En dan \$0.10
Povsemna hvila po 3 centa.

Van pisma, dopisi in denar naj se pošilja na:

CLEVELANDSKA AMERIKA
6118 ST. CLAIR AVE. N. E.
CLEVELAND, O.

EDWARD KALISH, Publisher.
LOUIS J. FIRE, Editor.

ISSUED TUESDAYS AND FRIDAYS.
Printed by 15,000 800 Circulation (Kraters) in the City of Cleveland and elsewhere. Ad. selling rates on request.

TEL. CUY. PRINCETON 189

Registered as second-class matter January 24th 1909, at the post office at Cleveland, O. under the Act of March 3, 1879.

No. 100 Tues. Dec. 15, 1914

En vzrok vojne.

Ce bi se zgodilo, da v temni noči začujete glas svojega deteta, ki kliče na pomoč, in bi vi takoj hiteli na svoj dom in vidite tam, da otroka ni več, tedaj bi gotovo želeli vedeti, kdo je dete vzela.

In če bi pozneje našli telo deteta v neki jami, razbito, umazano, s krvjo poškerplo, vi bi radi vedeli, kateri demon je to povzročil.

Da, ki bi zahtevali, da zveste za vsa skrivnosti. Znoreli bi od želje, da zveste za morilca svojega otroka. Obrnili bi zemljo in nebo, da to znajdete. Poklicali bi na pomoč rojake in prijatelje, policijo in vsakogar, da vam pomaga najti zločinca.

Tudi danes je krvava roka posegla v tisoče in tisoče domov. Prvorojence, morda tudi drugi in tretji sin, mogoče tudi mož je ugrabljen nesrečnim materam. Njih ljubljene sinovi leže mrtvi in okrvavljeni na bojnem polju, njih kri je napojila črno zemljo, noge, roke in drugi telesni deli so jim postreli od telesa. Nikdar več se ne bodejo vrnili domov, matere in žene ne bodejo vedele nikdar, kje so jim poginili njih otroci in njih možje.

Kdo je to zakrivil? Kdo je to povzročil?

Vi bi radi vedeli za to. Vi morate vedeti to. Vi morate skušati, da pronajdete in si dobro v srce zapišete. Lahko pa vam takoj povemo, odkrito in brez dvoma:

Vse to je povzročil kapitalizem.

Kapitalizem je sistem, po katerem so oni, ki delajo, oropani za polovico vsega, kar naredijo. Milijoni in milijoni delavcev proizvajajo dvakrat toliko vrednosti, kar sami dobi-jo za svoj trud, in nikakor ne morejo, da bi kupili nazaj vse ono, kar so naredili. Raditega pa nastane prebitek. In ta prebitek se čimdalje bolj kopiči: blaga se kopiči na Nemškem, na Angleškem, v Rusiji, itd. To pomeni kapitalizem. Tak prebitek blaga se ne more prodati v domači državi, ker so ljudje postali revni. Zato kapitalizem prodaja tak prebitek v druge države in zemlje. In raditega je nastala borba za svetovna tržišča. Zato išče Anglija tržišča v južni Afriki, Nemčija v Aziji, Rusija na Balkanu, Francoska v Maroku, vsi se trgajo za zunanja tržišča. Toda da si ena država pridobi tržišča, zato je treba vojske, mornarice, trdnjav in topov. Vse države imajo tega v obilici. Ako ne dobijo onega, kar zahtevajo, zlepa, tedaj poskušajo svojo oboroženo silo.

Avstrija in Nemčija sta želeli odpreti pot svoji trgovini na jug. Na potu jim je Srbija. Zato so Avstriji nahujskali Turke nad Balkan, da Turki Balkan oslabijo. In ko je bila balkanska vojna gotova, je bila Avstrija kmalu našla vzrok, da je sama naskočila utrujeno Srbijo. Rusija seveda ni mogla mirno gledati, da zgubi svoj vpliv na Balkanu, in raditega

je napovedala vojno Avstriji, da brani svojo trgovino. In tako je šlo naprej. Cela Evropa je v plamenu. Dobilček vojne bo velikanski za kapitaliste. Zato pa tudi stavijo velikanske svote, da se vojna tira naprej.

To je eden izmed vzrokov današnje evropske vojne. Temu vzroku so se pridružili še drugi, ki so vojno še bolj poostriili.

Dve sliki.

Mrtvo telo leži v mestni mrtnišnici. Prihajajo zdravniški, zavilajo si rokave, brusijo nože. Režejo in pilijo, pregledujejo razne dele telesa in drobjav, in — učijo se.

(Poln alkohola je bil ta nesrečnik, reče eden izmed zdravnikov.)

Kakšen nesrečnik, odvrne drugi, mladi zdravnik, bil je brezdomovinec, ki je prišel sem kot forejner. Dokler je delal, je zaslužil, ves zaslužek je pogljal po grlu, potem se pa klatil od mesta do mesta, dokler ni končno prišel sem in oblezal, da se sedaj mi na njem učimo.

Bil je še mlad, škoda ga je bilo.

Kakšna škoda? Sam je kriv, zakaj ni znal mere držati. Daj mi pilo, da mu odprem lobanjo.

In pregled trupla je bil končan. Nesrečnik, ki je storil tak konec, je nekje zakopan, in njegov grob ni, ki bi se zanj zavzel.

Pozabljen je, ni ga več.

V stari domovini pa njegova žena že dolgo ni dobila od njega glasu, otroci so neprestano vpraševali, kdaj se oče vrne domov, toda mati jih tolaži, da bo kmalu prišel, sama pa komaj zakriva solze, ki ji silno stojte v očeh in groze, da vsak trenutek zbruhnejo.

Konečno pa je prišel domov neki sosed, ki je rankega poznal v Ameriki. Vsa drhteča ga vpraša žena, kje je njen mož, če je še živ.

Zanemaril se je, prepil se je, in umrl je.

Joj meni sirota, toda kje so ga pokopali, da bom vsaj vedela, da se v duhu preselim na njegov grob, da molim za mir njegove duše.

Doktorjem so ga dali, pa so ga razmesarili, da se mladi doktorji učijo na njem.

Kot nož so zadele te besede ženo. Odnegli so jo domov, in v kratkem so jo pokopali na vaškem pokopališču. Sirotice male pa so vzeli sosedje, da jih vzrede toliko časa, dokler si sami ne bodejo služili kruha.

Bil je v Ameriki več let. Takoj spočetka so ga nagovarjali znanci in prijatelji, ki so bili v družini, da tudi on pristopi. No, on je bolj ljubil pijačo in govoril jim je: Vaša družina goljufajo, saj nič ne plačajo.

In siromak je res temu vrjel, toda grozno, grozno se je varal — in njegovi otroci ga bodejo kleli, kjer bodejo hodili.

II.

V veliki tovarni ropotajo sili dvigalniki, stroji šume in drhte, ostrji noži in pile in svedri povsod marljivo obdelujejo jeklo in čelozo. Človek človeka ne sliši. Vsak stoji na svojem mestu, dviguje, popravlja in uravnava, kar mu je odkazano.

Blizu stroja, ki zmanjšuje tanke kose železa, stoji naš človek, mlad rojak, dobrega stasa. V rokah drži velikanske klešče, s katerimi pričakuje ustrojeno železje, ga prijemlje, obrača na drugo stran, da gre zopet v mlin in se znova tanjša.

Najkrat pribobni železo izpod valarja, zvije še strašno hitro in udari našega delavca naravnost v junaška prsa. Mrtev pade na tla. Žvižgalka zapiska, kolosa stroj se ustavi. Delavci se zberejo okoli svojega tovariša. Mrtev je mrtev. Pridejo štirje delavci z nosilnico in odnesejo ga. Kolesa zopet začrkljejo in stroji grme nadalje svojo pesem. Na prostoru, kjer je stal mrtvi, se

Iz stare domovine.

—Materc. Vojaka Fischelschweigerja, ki je služil pri 27. pešpolku, so Rusi težko ranjenega zajeli in prepeljali v bolnišnico v Kijev, kjer je umrl. V bolnišnici mu je stregla ruska usmiljenka, katere mati je vedaj pisala Fischelschweigerjevi materi naslednje pismo: Moram vam sporočiti žalostno vest, da je vaš sin Emil dne 28. septembra v vojaški bolnišnici v Kijevu mirno za večno zaspal. Dobil je bil hudo rano na nogi, katero so mu morali odrezati; toda zastru pila se je kri in vse je bilo zaman. Moja hčerka, ki pomaga v bolnišnici oskrbovati ranjene, je bila pri njem in mu je zvesto stregla do konca. Večkrat je ž njo govoril o svoji materi. Tudi jaz sem ga obiskala, se dela sem pri njem, gladila sem mu lice, šepetaje sem ga tolažila — saj sem tudi mati in dva sina mi služita v ruski armadi. Dal se je sprevediti po vašem obredu, vedel pa ni, da se mu bliža zadnja ura. Le slabega se je počutil. Par ur pred svojo smrtjo mi je dejal: Zato bom moral biti potpežljiv. Kajti trpljenje bo še dolgo. Objubila sem mu, da vam pišem in da vam pošljem njegove pozdrave. Oči so se mu milo smejljale pri spominu na vas in pristavil je: tudi očeta — tudi sestre in brate mi pri srčno pozdravite. — Umrl je brez muk. V bolnišnici smo ga imeli vsi radi. Moja hčerka ga bridko objokuje. Vaša žalost mora biti velika, ker ste zgubili tako dobrega in plemenitega sina. Tolajni naj vas to, da so ga v zadnjih njegovih dnevih objadale ljubezen in zvesta skrb. Za vse matere so sedaj težki časi. Ne čudite se, ako prejmete več dopisov z isto vsebino, napisala sem jih več da pride eden tem sigurnejši v vaše roke. — Ruska mati. Pismo je datirano z dne 28. septembra po starem štetju. Oj ve matere, kako ste si enake po širnem svetu! Kdo bo pisal enkrat zgodovino vaših src, vašega trpljenja, vaše ljubezni, vaših žrtev v tem strašnem boju?

—Odrava cirilice. V Dalmaciji je dež. šolski svet iz vseh javnih sol odpravil cirilico.

—Izpred sodišča poročajo, da je strojnik Jožef Kobal odpeljal mladega dekleta. Da ne bo zmote, beležimo, da je Kobal pač služil na žagi Gregorja Trkmana v Podgraju, odpeljal pa je hčerko Matije Trkmana.

—V 41. seznamku izgub so izkazani kot ranjeni med drugimi ti-le častniki: poročnik Gabrielčič Egon, poročnik Jakiš Josip, poročnik Jerman Alfonz, praporščak Malarič Roman, rezervni poročnik dr. Obernal Maks in nadporočnik Šeme Josip, vsi 97. pehotnega polka; stotnik Jurkovič Fran, praporščak Modic Vitko

(Peter), nadporočnik Rakula Metod, kadet Rode Oton, nadporočnik Vodopivec Emil, kadet Vogrin Aleks in nadporočnik Zupanec Ernest, vsi 27. domobranskega polka.

—Po treh mesecih se je oglasil vojak 17. pešpolka 7. stotnije Edvard Zgur, o katerem so njegovi sorodniki mislili, da je mrtev. Nahaja se ranjen v ruskem ujetništvu v Kavkazu.

—Smrtna kosa. Na bojnem polju umrl poročnik g. Vladimír Babič je bil 13. nov. pokopan v Šolinoku na Ogrskem. — V Ljubljani je umrla gospa Marija Ribič roj. Koprivce, vdova c. kr. sodn. sluga v Žužemberku, v starosti 78 let. — Snež je zapadel ponoči na 13. nov. celo severno Tirolsko na Predarlško.

—Novi slovenski socialnodemokratski tednik je pričel izhajati v Ljubljani. Ime mu je "Delavec".

—Manifestacije za Turke na Dunaju. Dne 1. nov. je bila na Dunaju simpatična manifestacija za Turke. Več tisoč ljudi je korakajoč za veliko turško zastavo, poleg katere so plapolale nemške in avstrijske zastave pred turškim poslanstvom klicalo navdušene "Hoch" Turčiji in se vnmalo za osvobodilce Egipta. En del manifestantov je potem napravil še patrijiotično manifestacijo pred vojnim ministrom.

—Državno vojno posojilo. Dunaj, 14. novembra. Akcijska družba Skodinih tovarn v Plzinu je podpisala za vojno posojilo pri Kreditnem zavodu in nižjeavstrijski eskomptni družbi štiri milijone kron. Pri Kreditnem zavodu so nadalje podpisali Stabilimento Tehnico Triestino dva milijona in in nestomiška tovarna sladkorja 500.444 K. Hugon Gren-gross je kot predsednik akcijske družbe Grengross podpisal pri Kreditnem zavodu in dunajskem bančnem društvu en milijon in sicer 500 tisoč kron na račun družbe in 500.000 K za se zasebno.

Debrezin, 14. nov. Mestna uprava in uprava sirotišnice ste sklenili, podpisati več milijonov za vojno posojilo. Tudi med prebivalstvom se kaže v tem oziru živahno gibanje. V Debrezinu bo podpisanih 10 milijonov kron.

—3-milijonski dar ogrskih katoliških škofov. Budimpešta, 13. nov. "Pesti Naplo" poroča: Korporacija ogrskih katoliških škofov je sklenila, iz svojega premoženja darovati 3 milijone kron za podporo družinam vojnih obvezancev. Sklep je že predložen naučnem ministru, ki ga je poslalo knezu in primasu, da določi koliko naj dobe posamezni komitati.

Gradec, 14. nov. Štajerska eskomptna banka je sklenila podpisati 1 milijon kron vojnega posojila.

—Na južnem bojišču je padel rez poročnik g. Jochman, lastnik mlina v Ajdovščini.

—Nerazumljiv napad. Zupan Winter v Zrečah, je kot lesotrzec širjemu svetu znana oseba. Dne 10. nov. zvečer se je vozil iz Celja. Zunaj mesta, ne daleč od domobranske vojašnice, ga je na državni cesti napadel nepoznan vojak. Ta je župana z bajonetom sunil v hrbet. Čudna luknja na gornji suknji priča, da je orodje šele med obklo izpremenilo prvotno smer ter se zasukalo tak, da je ranilo vrat pod levim ušesom, le dva milimetra proč od glavne žile, in ta majhna oddaljenost je napadca obvarovala gotove smrti. Winter zgrabi za svoj revolver in s tem prestraši napadca, da je obezal ter nameraval preskočiti bližnji plot. Za njimi išči Winter z levico zakriva rano, a z desnico zgrabi napadca, ter ga izročil vojaški straži. Zdravnik je obvezal ranjenca. Tudi so sestavili zapisnik o v tem trenutku še neumevnam napadu.

—Proti razširjanju ruskega proglaša. Cenzurirani listi poročajo: Vladni komisar za mesto Sarajev je izdal sledeče uradno obvestilo: Od ruske strani se širi tiskani poziv na Slovane ("Vyzva k Slovanum"), s katerim se avstrijski Slovani poziva-

jejo, da zavamejo Rusom prijazno stališče. Osebe, ki bodo aretirane pri razširjanju tega proglaša ali ako bi samo en kos od njih pri sebi nosile, bodo obprekani sodni ustojanju. — Avstrijec pač ne sme vedeti ničesar o svobodi.

Kako se godi slovenskim vojakom v Przemyslu.

Iz pisma slovenskega topničarja v Przemyslu (datirano 24. oktobra) posnemamo: Mi smo na utrdbah pri velikih topovih. Gromi, da se trese zemlja, a tudi Rus nam dobro odgovarja. Večkrat naskočijo Rusi naše utrde, seveda vselej z velikimi izgubami. Naskakujejo večnoma ponoči, in sicer po dvakrat ali trikrat. Topovi Grome navadno noč in dan. Naše utrde odbijejo uspešno vsak ruski naskok. Imamo pa tudi top pri topu postavljen. Pri naši stotnji smo sami stari kanonirji, sami Slovenci. Vse težave prenašam težavno. Tulcaj vlada tudi velika draginja. Kruha se v mestu sploh nič ne dobi.

—Narodni mir na Ogrskem. Ministrski predsednik grof Tis za pripravlja celo vrsto odredb, ki naj sprijaznijo nemadžarske narodnosti na Ogrskem z madžarsko državno idejo. O svojih namelih je Tisza obvestil rumunskega grško-orijentalnega škofa Mehanua v Aradu. Tisza ponuja: amnestijo za politična hudodelstva, revizijo ljudskošolskega zakona tako, da se bodo otroci nemadžarske narodnosti poleg madžarskega jezika učili tudi svoj materni jezik, revizijo volilnega reda, preuredbo sodnega reda, da bodo tudi nemadžarski jeziki dobili pravice in dovoljenje nositi pri gotovih prilikah narodne zastave in znake, če niso identične z zastavami in znaki kake tuje države.

—Umrli je bolnišnici pri Przemyslu 17. oktobra, na pljučnici vojak 26. domobranskega pešpolka g. Josip Ilgo, posestnik in lesotrzec v Fali pri Mariboru. Razun njega so šli še trije bratje na vojno; eden g. Ferdinand Ilgo, enoletni protovoljec pri domobr. pešpolku št. 4 se je vrnil bolan domu.

—Kolera. Dne 9. novembra se je priimerilo 18 novih slučajev azijske kolere in sicer na Nižavstrijskem, Češkem in na Moravskem. Koliko jih je bilo v Galiciji ni povedano.

V Egiptu so Angleži dali aretovati vse polno avstrijskih, nemških in ogrskih državljani, ki tam žive, ter so jih prepeljali v vojno vjetništvo na Malto.

—Na smrt obsojen je bil pri divizijskem sodišču v Gradcu topničar 3. gorskega artiljerijskega polka Ivan Lašič, doma v Cenzanjevcah pri Radgoni, ker je 12. aprila hotel pri Borovljah na Koroskem posiliti neko deklo in ker se mu ni vdalo, jo je ubil.

—Barake v Mariboru. Za rekrute, ki so pred kratkim bili poklicani pod zastavo, in za črnovojnike, ki bodo še poklicani, grade v Mariboru pet barak. Vsaka bo imela prostora za 250 mož. Vrh tega bodo zgradili dve baraki za tiste vojsake, ki imajo nalezljive bolezni.

—Poljako sodišče v Dunajskem Novem mestu. Pri okrožnem sodišču v Dunajskem Novem mestu delajo priprave, da spravijo pod streho 190 oseb iz Galicije, ki so večinoma obdolženi, da so na bojiščih plenili. Sodil jih bo poseben poljski senat.

—Iz Novega mesta poročajo: Pri Sv. Stefanu v občini Velike Lašče je izbruhnil 5. nov. požar, ki je uničil 9 gospodarskih poslopij posestnikov Zamana in Zupanciča. Zgoreli so tudi vsi poljski pedelki. Škoda se ceni na ca. 20.000 K. Zažgali so otroci. Posestnik Zaman se nahaja v vojni.

—Požar. V noči 26. okt. je pri Tratarju v Begunjah na Gorenjskem zgorelo gospodarsko poslopje vredno 5000K. Zažgal je najbrž sin nekega kajzarja. Dne 27. okt. je ogenj uničil hišo, hlev in pod Afožija Frelha na Bježah, gospodarsko poslopje Antona Babi-

Kušej in prehlad
vnetje sapnika, celoviti kašelj, bole grlo, hitravnost in davica se pravilo zdravilo s pomočjo

SEVERA'S BALSAM FOR LUNGS
[Severa's Balsam za pljuča]

Je zelo uspešni pripravek kar potrjuje sledeča pisma, katere smo pred kratkim prejeli:

Ne meče inkarnacije čisto: "Dajte mi kaj super kašelj". Omenite Severa's Balsam for Lungs in vsi vaši lekarnarstvi.

Cena 25 in 50 centov. V vsaki lekarni.

Ali že imate svazek Severova Almanaha za 1915? Ako ne, dobite ga od vsakega lekarnarja ali od nas.

W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa

Skrbimo, da je Cleveland gorak.

The East Ohio Gas Co. proizvajajo, transportira in razdeljuje naravni plin.

600 milj je veljalo \$12.000.000, da smo pripeljali naravni plin v Cleveland iz West Virginije.

To so samo stroški transportacije. Milijone se potroši za razdelitev.

Ce vzamemo plinova polja in vso pravico, znači to vrednost \$80.000.000 da se naredi Cleveland gorak in udoben tekem zime.

THE EAST OHIO GAS COMPANY
Superior Ave., Opposite Hollenden Hotel
Cleveland, Ohio

Main 4866 "New Business" Dept.—Central 902

SLOVENSKO PODJETJE.

Zavarujem proti ognju in drugim nesgodam.

POBEVNOST! Varnostni bondi za društvene ustanove po 25c od \$100.00 na leto. — Javni notar. — Pojasnila in svetovi sestoj.

AUGUST HAFNER,
1203 Norwood Road.

JOSIP ŽELE,
6108 St. Clair Avenue.

SLOVENSKI pogrebni zavod, zaloga pohištva, pečij in barv. Kočije in avtomobili za poroke, krste in druge prilike.

Se priporočajo narodnim Slovincem za naklonjenost in podporo! Potrebu vedno točno in poštena.

Vel. Poročilo 1234-E

FRANK ČERNE,
SLOVENSKA TRGOVINA

S FINIMI URAMI, DIAMANTI, GRAMOFONI, SREBRNINO IN ZLATINO.

6034 ST. CLAIR AVE.

Kadar kletite klopiti domo ali drugo hišnico: Če hoteli grahdariti, gladoče v tvojih hišah, posebno importirani naklepnarji gladijo in stare domovine ter vsi v to stroko spadajoče predmete, obarje se shopen avstrijskega vojaka. Preradjevanje tudi ne nosimo. Adrijana. Točno popravljanje ur, streljanje in grahdarstvo. Vsako blago je jamano.

Dalje na tretji strani.

NEVESTA Z MILJONI.

(Nadaljevanje romana "Graf Monte Cristo" in nadaljevanje romana "Vladar sveta")

Spisal Al. Dumas. Prevajalci L. J. P.

Starejši izmed njih je nosil polno črno brado ter je bil videti jako resen in zamišljen. Njegov mlajši spremljevalec pa je nosil po angleškem načinu ostrizeno brado.

"Ne, dalje kot do onega vrha, veličanstvo," reče eden izmed častnikov. "Prosim vas."

"Pomislimo moramo na vse," odvrne oseba, ki je bila nagovorjena z naslovom "veličanstvo". "Ze zdavnaj sem naredil svojo oporoko, moj ljubi Mejia in končno sem vendarle priprosti vojak."

"Za nas ste še več," odvrne Mejia. "prav lahko bi pogrešali marsikaterega generala, toda cesarja nikakor ne."

Bil je to mladi cesar Maksimilijan, brat avstrijskega cesarja, katerega je Louis Napoleon poslal v Meksiko, da ga naredi za meksikanskega cesarja. Pravkar je jahal s svojimi častniki na poizvedovanje. Maksimilijan je šel v Meksiko v nadi, da ga bodo potomci starih Spancev kot avstrijskega princa z veseljem in častjo sprejeli. Toda kmalu se je prepračil, da je bil presleparjen. Ne samo, da ga niso sprejeli z veseljem, pač pa celo s sovraštvom. Na ameriških tleh ni bilo prostora za avstrijske princa. Nikjer na deželi med ljudstvom ni imel podpore. Ničče ni hotel držati z njim, razven par siromaških Indijancev. Tudi Francija je zapustila Maksimilijana. Maršal Bazaine je že zdavnaj odpotoval s svojimi četami iz Francije. Medtem pa so tudi severne ameriške države, in vse monarhistične ideje avstrijskega princa so splavale po vodi. Samje stal v deželi, ki je bila že stoletja navajena na republiko, in katero je hotel razklicati cesarsko. Imel seboj komaj 20.000 mož, komaj en milijon denarja. Toda nazaj ni hotel. Glavno mesto je zapustil pod poveljstvom enega svojih najboljših generalov in se podal proti severu, kjer so se v mestu Potosi zbirali republikanci pod poveljstvom Juarezza. Ko je prišel v Queretaro, mu je ljudstvo hitelo nasproti in se radovalo njegovega prihoda, kot se pač veseli prihoda vsakogar, ki pride z godbo in trompetami v mesto.

Ko so prišli jezdeci na vrh gore, pogledajo navzdol v lepo dolino.

"Kako se imenuje dolina?" vpraša Maksimilijan.

"Dolina upanja," odvrne eden njegovih častnikov, mož z resnim, celo mračnim obrazom.

"Ali se poznate v teh krajih, Lopez?" vpraša Maksimilijan.

"Samo enkrat poprej sem bil v teh krajih, veličanstvo," odvrne Lopez. "Kraja se ne morem natančno spominjati."

Cesar pogleda skozi daljnogled.

"Zdi se mi, da je tam nova, jako velika naselbina," reče potem. "Ali ve kdo izmed gospodov, kako se imenuje ta kraj?"

Ničče mu ni mogel povedati.

"Veseli me, da se v teh nevarnih časih še sploh kak človek v teh krajih nasei," reče cesar, ko vsi drugi molčijo.

"Jaz mislim, gospodje, da lahko brez skrbi jahamo tja in poizvemo, kdo tam stanuje."

"Nemogoče, veličanstvo," reče eden izmed častnikov. "Preveč bi se oddaljili."

"Toda, ljubi major, vsa okolica počiva v najlepšem miru. In naši vojaki nam tudi sledijo. Kaj mislite vi?"

Slednje vprašanje je bilo namenjeno meksikanskim častnikom. Lopez ni imel ničesar na jeziku, Mejija je pa bolj skrbelo. Menil je, da morajo vsaj vedeti, kdo tam stanuje, če imajo opraviti z možem, pred katerim se cesar lahko pokaže.

Cesar je želel na vsak način naprej. Častniki so sicer vedeli, da je armada liberalcev precej odстранjena, vendar so bili v skrbeh za njegovo varnost. Sicer so imeli pri sebi oddelek osemdeset mož, če bi se sovražnik približal. In teh osemdeset mož se ni bilo desetkrat večje čete, ker so bili izurjeni francoski kavaleristi. Spremljevalec cesarja, Major Burger torej hiti k četam naprej in jim zapove, naj odrinejo v dolino, ena polovica naj bo kot predstraža, druga polovica vojakov pa naj sledi v kratki razdalji.

Ko pride Maksimilijan navzdol v dolino, napodi konja, da so ga častniki komaj dohajali. Kmalu so pred naselbino. Bila je to stara, utrjena hacienda. Pred haciendo pa je tekla voda, ki je zapirala dohod. Toda že v nekaj minutah so pri mostu, ki je bil še skoro nov.

"Zgleda kot ameriško delo," reče major Burger.

"Mislite severo-ameriško?" popravi Maksimilijan, in njegovo čelo se nekoliko omračilo, kajti dobro je vedel, da so marljivi in podjetni stanovalec severne republike njegovi največji nasprotniki, četudi mu niso napovedali očitnega boja.

"Glej — že so razvili zlastvo!" zakliče Mejija, in v resnici se pokaže na drugu vrh haciende mogočna zvezdnata zastava Zjedinenih držav.

"Zapazili so nas in se hočejo obraniti pred napadom," nadaljuje Mejija. "Zastava Zjed. držav je še edina stvar, katero vsakdo spoštuje."

"Da, žal, da jo spoštujejo bolj kot našo lastno," odvrne cesar.

Jezdeci so nehote ustavili svoje konje.

"No, ali hoče veličanstvo vseeno obiskati to haciendo?" vpraša Lopez.

"Da, hočem," odvrne Maksimilijan. "Toda ne smete jim povedati, kdo sem. Gospodje, imenujte me polkovnika, polkovnika Galicio. Major Burger, dajte vojakom povelje, da dobro pazijo na haciendo od vseh strani."

Potem pa polagoma jaha proti haciendi.

Tu je vladalo živahno življenje. Precejšno število delavcev je kopalo jarke. Drugi so zboljševali gospodarska poslopja. In nihče se radi prihoda tujcev ni dal motiti pri svojem delu. Nekaj psov se zaganja proti prišlecom, ki so dospeli sedaj do velikih vrat, pred poslopjem, ki je bilo obdano s precej visokim zidom.

"Nazaj!" zakliče močan moški glas psom, in kmalu potem se prikaže močna postava v priprosti obleki bogatega kmetiča. Mož je bil jako stasite, pa tudi prijetne postave, in obraz ga je izdal, da je služil že pri vojaki. Ko rahlo dvigne svoj slammik, vpraša s kom ima čast govoriti.

"Častniki smo cesarske armade," odvrne Mejija. "Želimo le zvedeti, čegava je ta hacienda, in želimo tudi kozarec sveže vode."

"Gospodje so dobrodošli na haciendo," odvrne mladi mož. "Hacienda je moja, in ime mi je Morel de Treport."

Na ustnih cesarja se prijavil lahien "ah!". Ime mu je bilo znano. Kapitan Morel se je odlikoval v več bojih z liberalci, potem pa se je poslovil od vojaštva in se naselil v Meksiko, kjer si je kupil lastno haciendo.

Na klic Morela prihiti več hlapcev, ki pomagajo častnikom s konj. Edmond de Treport pa koraka pred novodošleci.

Hacienda je bila, kolikor so mogli častniki zaenkrat presoditi, še precej zanemarjena. Ali vsaj ne okusno opravljena. Toda jedilnica, kamor je Treport peljal svoje goste, pa je imela že bolj prijazno lice. Urni služabniki prinesejo več steklenic z vodo in vinom, nekaj šunke in mrzle divjačine.

"No, res!" vzlikne cesar, "nihče ne bi verjel, da tu živimo v Meksiki. Kako hitro gre vse od rok kot v tisoč in eni noči. In tu vidim jestvine, kot sicer niso navadne v Meksiki — glej roastbeef —"

"Na moji haciendi delajo delavci raznih narodov," odvrne Edmond z nasmehom. In ker želim, da se vsi moji delavci najboljše počutijo, sem jim pač moral preskrbeti kuharje, da jim kuhajo, kar jim gre najbolj po godu."

"Kaj vi, se ozirate na svoje delavce?" vpraša začudeni cesar.

"Delavec je vreden svojega plačila," odvrne Edmond, "in poleg tega imam več tujzemskih inženjrov, ki so uživali v stari domovini ugled. Sicer so pa vsi moji delavci izvrstni ljudje, na katere se lahko vedno zanesem. Toda, gospodje, prosim začnite!"

"Zakaj ste potegnili pri našem obisku ameriško zastavo na drog?" vpraša cesar.

"Ker nismo vedeli, kdo ste in ker sem jaz sam ameriški državljan."

"Torej menite, da vam ameriška zastava lahko daje največje varstvo?" vpraša cesar.

"V tukajšnjih razmerah gotovo," odvrne Edmond.

Cesar molči, pije hladno kapljico, in ko vidi, da njegovi tovariši krepko zajemajo jed, seže tudi on po mesu. Pohvaliti je moral izvrstno kuhinjo. Edmond ga je ves čas pozorno opazoval.

"Zakaj pa kopljete še poseben studeneč, če imate že itak dobro vodo?" vpraša končno cesar.

"Ker mali vir, iz katerega sedaj zajemamo vodo, ne zadostuje, in v poletju usahne, mi pa potrebujemo mnogo vode."

"Torej imate mnogo ljudi na tej haciendi?"

"Da, imam šestdeset inženjrov in rokodelcev in poleg tega tropo služabnikov, kot je tu v Meksiki navada. Pozneje, ko bodejo dela gotova, se vrne velik del inženjrov v svojo domovino."

"In kaj nameravate tukaj zgraditi?" vpraša cesar.

"Vse," odvrne Edmond. "Polja, travnike, gozdove, hiše, poslopja za gospodarstvo, vse bomo uredili."

"Toda vi niste bili prej kmetovalec. Slišal sem praviti, da ste služili pri francoski armadi?"

"Pravilno. Zapustil sem armado, ker sem dognal, da vojaški stan nikakor ne ugaja moji nevesti."

"In vi ste poročeni, s Francozinjo?"

"Ne, s hčerko don Lotario de Toledo."

"Ah — ime mi je poznano," reče cesar s pomislekom. "Velik posestnik je v Arizoni. Zdi se mi skoro, kot da bi tudi vi tukaj hoteli ustanoviti veliko kolonijo."

"Fako veliko kot morem," odvrne Edmond.

"Toda komu bo koristila — cesarstvu ali republiki?"

"Najprvo Meksikancem," odvrne Edmond.

"Ali držite z republikanci?"

"Tega ne morem kar tako potrditi," odvrne Edmond. "Vse moje simpatije so za meksikanski narod, in podpiral bom onega, ki bo znal najhitreje in najbolje upeljati dober in stalen mir v tej vzruženi deželi."

Pozornost navzočih se kmalu obrne proti vratom, kjer se pokaže star, častljiv mož.

Bil je Dantes. Njegova postava ni kazala več nekdanje moči. Dantes se je mnogo spremenil, odkar je zvedel za umor predsednika Lincoln.

Edmond hiti ves vesel proti novemu gostu, katerega obleka je bila precej zaprašena kot bi pravkar prišel z dolgega potovanja. In tako je tudi bilo. Dantes je hodil že skoro štiri mesece po deželi, iskal siromake, jim delil podporo, tolažil bolnike in prigovarjal bojažljivim, naj odložijo orožje in ne prelivajo krvi. Dantes je spal v koči Indijanca, jutri med vojaki, tretji dan pa zopet kje na haciendi premožnega gospodarja.

Ko Edmond pozdravi starčka, mu napove veselo novice, da je postal oče; njegova žena Inez mu je pred osmimi dnevi porodila krepkega dečka.

Medtem pa je Maksimilijan z velikim zanimanjem opazoval Dantesa, in ko se pogleda obeh srečata, je bil celo Dantes nekoliko presenečen. Maksimilijan pa hitro stopi k njemu in mu reče:

"Veseli me, ker vas zopet vidim, gospod. Ali bi bilo mogoče, da se za nekaj minut z vami na samem pogovorim?"

"Prav rad sem pripravljen za to uslugo," odvrne Dantes. "Ali je knjižnica prosta, Edmond?"

Mladi mož potrdi vprašanje, in cesar se poda z Dantesom proti imenovani sobi.

Oba sta se že enkrat prej videla. Ko se je Dantes pred pol drugim letom mudil v Meksiki, je obiskal tudi Maksimilijana, ki se je moral že tedaj z velikimi težavami boriti. Dantes je prišel k Maksimilijanu, da bi mu povedal, da naj nikar ne misli, da se bo držal v Meksiki, če bo nosil cesarsko krogo na glavi. Brez volje in poredila Zjedinenih držav, da se ni mogoče v celi Ameriki nubenemu cesarju zdržati. Tudi ni Dantes zatajil, da precej simpatira z Juarezom, ker je

indijanske krvi, in ker je vedel, da ljudstvo v Meksiki sedanjega pokolenja, bo imel janrez gotovo vedno dovolj prištev. Toda naletel bi tudi na velik odpor od strani potomcev starih Spancev. Dantes je ponudil Maksimilijanu veliko denarno podporo, če se odpove naslovu cesar. Toda Maksimilijan je bil star Habsburgovec. Ozračil se je, da nosi cesarsko čast od milosti božje. Zaman je ugovarjal Dantes, Maksimilijan bi se odpovedal vsemu drugemu prej kot cesarski časti.

To je bila vsebina tedajnega pogovora. Cesar je menil, da je danes dobra prilika, da nadaljuje pogovor tam, kjer se je pred pol drugim letom pretrgal.

Dalje prihodnjič.

Stajeraki Slovenci pri Hindenburgovi armadi. Med ranjenci, ki so od Hindenburgove armade došli v Ljubljano se nahaja tudi Ivan Voc iz St. Lovrenca. Bil je pri brzojavnem oddelku. Pred vojsko je delal v tovarni v Augsburgu.

Ker so se poslednji čas pošne razmere izboljšale pošiljam zopet redno

denarje v staro domovino.

Pošiljatve ne pridejo v sedanjem času tako brzo naslovniku v roke, pač pa v teku 20 do 24 dni.

100 Kron - - \$20.00

Brzojaviti nemorete sedaj ne v Avstrijo, niti na Nemško, najmanj pa denarje poslati potom brzojava.

Frank Sakser

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., Cleveland, O.

STEPHEN ZGONC,
CHISHOLM, MINN.
Gostilničar in javni notar.

V zalogi imam domače in importirane pišče in Smodke. Ako vam pri Kanji ne povedo za moj prostor pazite na številko 109.

BRIVNICA V KLETI.

PROSTA DARILA.
Revolver, bejver, pas za brunoje. Razprodati v osemno urah go pravih ameriških ur. Tekom trideset dni dajemo nastoj v vsaki uro, ki jo kupite pri nas, garantirano \$2.00 britve. Pas za brunoje, vreden \$1.00 in lep \$5.00 revolver s 7 strelci, t. re. \$5.00 vrednosti blaga zastoj in naša 20 let garantirana krasna ameriška ura, vredna \$15.00 samo za \$5.00. Blago se pošlje C.O.D. in lahko prej pregledate, predno kupite. Če ste zadovoljni plačate ekspres kompaniji \$5.95 za \$24.00 vrednosti blaga. Ta poudruha velja samo za 30 dni. Pilita ali hočete šenke ali molko uro.

CARROLL CUTLER COMPANY,
Dept. 23, Chicago, Ill.

BREZ USPEHA
Kadarkoli nimate uspeha, ne doživite usode. Poskusite preiskati vzrok za neuspeh, in čudili se bode, ko bode videli, kolikokrat je bila vaša lastna krivda. Vselej odstranite vzrok in ogibajte se jih v prihodnosti. Če vaše zdravje ni v redu, ali se prebavljajni organi slabi, in če vam zdravila niso pomagala, poskusite

TRINERJEVO AMERIŠKO GRENKO VINO

ki bo redkokdaj ostalo brez uspeha. Je zanesljivo zdravilo pri prebavljajnih teškočah, ker popolnoma očisti telo in prežene nečisto snov ter utrdi telesne dele, da so sposobni spolnovati svoje dolžnosti brez pomoči

TO MODERNO ZDRAVILO IMA PRIJETNO GRENEK OKUS IN DELUJE HITRO IN ODLOČILNO.

Rabite je, kadarkoli nimate apetita, kadar ste zaprti in trpite na posledicah tega, kadar koli imate bolečine v spodnjih delih telesa, imate maladijo ali druge alične neprilike.

PO LEKARNAH.

JOSIP TRINER,

KEMIČNI IZDELovATELJ

1333-39 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Ne pozabite, da ima Trinerjev liniment dobre posledice pri revmatičnih ali nevralgičnih bolečinah, pri trlih ekscipih in udih. Mažite se z njim.

Odvisno je od vas da se prepričate, ako nam ne verujete, da je

Pure Rye Whiskey

Čisto naravno 6 let staro izganje prve vrste in garantirano od Zjed. držav. Serial št. 54225.

Zahtevajte "©" izganje. V zalogi po vseh boljših gostilnah.

steklenica \$1.00

THE OHIO BRANDY DISTILLING CO'Y.

6102 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, O.